

ต้นฉบับ

เอกสารประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคคล

เพื่อเข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรง

ตำแหน่ง ประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ

(นักวิชาการสิ่งแวดล้อมเชี่ยวชาญ)

ตำแหน่งเลขที่ ๕

สังกัด ส่วนกลาง

โดย

ชื่อ - สกุล นางสาวกุลชา ณะขว้าง

ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ ๗๘

สังกัด กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมวิชาการสิ่งแวดล้อม

วันที่ 23/5/๖๖

วันที่ 30/8/๖๖

หน้า 11.13

ผู้รับ อนุรักษ์

แบบเค้าโครงผลงานที่จะนำมาประเมิน

เรื่องที่ ๑

๑. ชื่อผลงาน การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖

๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ นโยบายและแผนระดับชาติ เช่น นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ๑๒ และ ๑๓ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและแผนจัดการมลพิษ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) บูรณาการหลักการในการจัดทำแผนปฏิบัติการให้เกิดความสอดคล้องกับการพัฒนาและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม ทบทวน ปรับแผนการดำเนินงาน กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตามประเด็นปัญหาในพื้นที่ จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนและตอบสนองต่อสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน แก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม ตอบสนองต่อผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้

๓.๒ หลักการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Resource conservation and recovery) และแนวทางการจัดการขยะแบบครบวงจร (Integrated Waste management) ที่มุ่งเน้นการควบคุมปริมาณขยะมูลฝอยหรือของเสียที่แหล่งกำเนิด และการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยหรือของเสียที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะนำไปกำจัดขั้นสุดท้าย รวมทั้งสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการโดยให้ความสำคัญกับการจัดการ ณ ต้นทาง ตั้งแต่การออกแบบการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco Design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืนโดยเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับไปรีไซเคิล มีระบบการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิด เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal) ซึ่งการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) จากการหมุนเวียนวัสดุกลับมาใช้ใหม่ มีผลพลอยได้จากการนำกลับคืนทรัพยากรจากขยะ รวมทั้งลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก และทำให้เหลือขยะส่วนที่ต้องกำจัดในขั้นสุดท้ายน้อยที่สุด ทำให้ลดภาระงบประมาณของภาครัฐในการกำจัดขยะลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในระยะยาว

๓.๓ หลักเกณฑ์วิชาการด้านการคัดเลือกเทคโนโลยีในการจัดการขยะมูลฝอย ให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับแนวทางการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Resource Conservation and Recovery) โดยมีการกำหนดแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร (Integrated Solid Waste management) ที่มุ่งเน้นการควบคุมปริมาณขยะมูลฝอยหรือของเสียที่แหล่งกำเนิด และการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยหรือของเสียที่เกิดขึ้นมากที่สุดก่อนที่จะนำไปกำจัด (Landfill Sitting)

๓.๔ หลักเกณฑ์วิชาการด้านการฝังกลบขยะมูลฝอย (Landfill Operation Technique) รวมถึงการจัดเตรียมพื้นที่ฝังกลบ การฝังกลบขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการฝังกลบขยะมูลฝอย และการติดตามตรวจสอบระบบฝังกลบขยะมูลฝอย เป็นต้น

๓.๕ องค์ความรู้ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบจัดการขยะมูลฝอย การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (Public hearing) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณะชน (Public disclosure) การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public participation) และบทบาทหน้าที่ของกลุ่ม NGOs กลุ่มองค์กรภาคประชาชน และกลุ่มอนุรักษ์ชุมชนต่าง ๆ

๔. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ

การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน จะต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการบังคับใช้กฎหมาย และสร้างองค์ความรู้ สร้างความตระหนัก เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของประชาชนและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน เพื่อลดคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง รวบรวมกลับมาใช้ประโยชน์ ให้มากที่สุด และเหลือไปกำจัดให้น้อยที่สุด ดังนี้

๑) ดำเนินโครงการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อม และควบคุมมลพิษ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นมา โดยเริ่มต้นในระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล จำนวน ๓๗ แห่ง ๕๕ แห่ง และ ๑๘๖ แห่ง ตามลำดับ ให้มีสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ๖ ด้านประกอบด้วย (๑) แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย (๒) การลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย (๓Rs) หรือของเสียอันตราย จากชุมชน (๓) ประสิทธิภาพในการเก็บขน (๔) การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายจากชุมชนหรือมูลฝอยติดเชื้อ ในลักษณะรวมศูนย์ (๕) ประสิทธิภาพในการกำจัด และ (๖) รายได้ในการจัดการขยะมูลฝอย และขยายผลครอบคลุม ทั้งประเทศให้ครบ ๗๖ จังหวัด และดำเนินโครงการต่อเนื่องในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จากชุมชน ภายใต้โครงการเมืองสวยใส่ไร้มลพิษขยายผลครอบคลุมทั้งประเทศ และพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการขยะของประเทศฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ตามลำดับ

๒) จัดทำเกณฑ์การประเมินผล และร่วมติดตาม/ประเมิน พร้อมจัดทำแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการ ดำเนินการ ร่วมวิเคราะห์ เสนอแนะแนวทางให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานรวบรวมข้อมูล

๓) จัดคู่มือโปรแกรมการกำหนดอัตราค่าบริการ ตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแนวทางการกำหนดอัตราค่าบริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอย ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษา และผู้สนใจ อย่างต่อเนื่อง

๔) ให้คำปรึกษา วิเคราะห์ และให้ข้อเสนอแนะอัตราค่าธรรมเนียมอัตราค่าบริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอย ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนถึงปัจจุบัน และจัดทำวารสารเสนออัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอย ตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อคณะกรรมการ ควบคุมมลพิษ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามลำดับ โดยได้ดำเนินการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว จำนวน ๔๖ แห่ง

๕) พัฒนาแนวทาง/รูปแบบและวิธีการปฏิบัติที่มีมาตรฐานสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดให้มีระบบ การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตั้งแต่การจัดทำแผนการจัดตั้ง งบประมาณ แนวทางการดำเนินโครงการ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ การฝึกอบรม เอกสารเผยแพร่ และสื่อประชาสัมพันธ์ ในการจัดกิจกรรมรณรงค์การคัดแยกในพื้นที่

๖) ร่วมจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เพื่อเป็นกรอบ และทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ บูรณาการการดำเนินงาน ร่วมกัน ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

๗) เนื่องจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ได้สิ้นสุดในปี ๒๕๖๔ ร่วมดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ เป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะฯ ที่ผ่านมาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด อย่างน้อย ๔ สมรรถนะ จาก ๖ สมรรถนะ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตรายจากชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อในแต่ละกลุ่มพื้นที่จังหวัดเพิ่มขึ้น โดยนำแนวคิดนี้ไปอยู่ในนโยบายในการขับเคลื่อนตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ แผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) โดยมีผลต่อเนื้อให้มีการออกคำแนะนำ/หลักเกณฑ์วิชาการเพื่อสนับสนุนจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างถูกต้อง มีการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ (Cluster) ซึ่งมีการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดจำนวน ๒๔๕ clusters

ในปี ๒๕๖๖ มีการดำเนินงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยสารอันตรายและของเสียอันตราย โดยได้จัดทำ (๑) ข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องเพื่อเป็นกรอบและแนวทางที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว (๒) จัดทำข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท (๓) (ร่าง) แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๓) และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) (๔) แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๓ เพื่อขับเคลื่อนมาตรการภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอย และยังเป็น การสนับสนุนให้เกิดการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Greenhouse Gas Emission) ภายในหรือก่อนปี พ.ศ. ๒๖๐๘

๘) การดำเนินงานการรวบรวมรายงานข้อมูลสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย

(๑) ดำเนินการให้คำแนะนำ เสนอกรอบแนวคิดเพื่อให้ทบทวน ปรับปรุง และจัดทำคู่มือการใช้งานระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ประจำปี ... และกำหนดปฏิทินการนำเข้าข้อมูลสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี ...

(๒) ประชุมเผยแพร่คู่มือการใช้งานระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ปี ... ให้กับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๑๖ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) ให้คำแนะนำในการนำเข้าข้อมูลแบบสำรวจประเมินสถานภาพการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและขยะมูลฝอยตกค้าง (แบบ คพ.๑) และแบบสำรวจประเมินสถานีนถ่ายขยะมูลฝอย (แบบ คพ.๒) ให้กับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๑๖

(๔) ตรวจสอบ และให้คำแนะนำรายงานการรวบรวมข้อมูล การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนรายจังหวัดจากแบบสำรวจข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยรายเดือน (มฝ.๒) ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(๕) ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ การปรับปรุง และแก้ไขข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เพื่อใช้ประกอบการจัดทำ (ร่าง) รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี ... และนำเสนอร่างต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณา ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และเผยแพร่ข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (PDF) และผ่านเว็บไซต์ <https://thaimsw.pcd.go.th/index.php>

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

๑. นายสุพจิตร สุขกันตะ	สัดส่วนของผลงาน ๕
๒. นางสาวภัทรภร ศรีขำนิ	สัดส่วนของผลงาน ๕
๓. นางขามแก้ว มารคทรัพย์	สัดส่วนของผลงาน ๕

๖. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

งานที่ดำเนินการปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้ากลุ่มงาน ซึ่งต้องกำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถ และความชำนาญงานสูงในด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน ให้ข้อเสนอแนะด้านเทคนิค วิชาการ ด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก ผลักดัน มาตรฐานมาตรการด้านการควบคุมมลพิษด้านขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน และปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมายด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ / คุณภาพ)

๗.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด อย่างน้อย ๔ สมรรถนะ จาก ๖ สมรรถนะ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายจากชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อในแต่ละกลุ่มพื้นที่จังหวัดเพิ่มขึ้น

๗.๒ ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการประจำปี เป็นไปตามเป้าหมายแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) โดยมีผลต่อเนื่องให้มีการ ออกคำแนะนำ/หลักเกณฑ์วิชาการเพื่อสนับสนุนจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีรูปแบบการจัดการ ขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างถูกต้อง

๗.๓ มีการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัด จำนวน ๒๔๕ clusters

๗.๔ สนับสนุนให้จังหวัดมีดำเนินงานของกลุ่มสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีความพร้อมในการผลิตกระแสไฟฟ้า ในระยะแรก (Quick Win Projects) จำนวน ๑๑ โครงการ โครงการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ กกพ. ประกาศรับซื้อไฟฟ้าแล้ว จำนวน ๓๔ โครงการ และเสนอเพิ่มเติม จำนวน ๓๗ โครงการ ผ่านกลไกคณะกรรมการกลาง ของกระทรวงมหาดไทย

๗.๕ สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนระดับจังหวัดครอบคลุม ๗๖ จังหวัด และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนเป็นจุด Drop off ของเสียอันตรายจากชุมชน

๗.๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจัดการขยะมูลฝอย

๗.๗ มีการออกประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน รวมทั้งมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน

๘. การนำไปใช้ประโยชน์

๘.๑ โครงการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะให้กับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ เป็นแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นกลไกในการวางรากฐานการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน ผลการดำเนินงานสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนเพิ่มขึ้น

๘.๒ แนวคิดดังกล่าวถูกนำมาอยู่ในการขับเคลื่อนในเชิงนโยบายจนปัจจุบัน ทั้งใน Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ / ปัญหา / อุปสรรค

๙.๑ ปริมาณของเสียเพิ่มขึ้นทุกปี ร้อยละปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนที่กำจัดอย่างไม่ถูกต้องถึงร้อยละ ๒๕ และ ๗๘ ตามลำดับ สะท้อนถึงการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอยจากแต่ละครัวเรือนในปัจจุบัน ไม่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงและไม่สามารถจัดเก็บได้ครอบคลุมทุกครัวเรือน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙.๒ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอย ยังคงทิ้งรวมกันทุกประเภทในถุงขยะ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสิ้นเปลืองงบประมาณในการเก็บขนขยะมูลฝอยปริมาณมาก และยังก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบคัดแยกการนำกลับคืนไปใช้ประโยชน์ และระบบกำจัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมากในแต่ละปี จนเกินขีดความสามารถของท้องถิ่นที่จะบริหารจัดการ

๙.๓ การขาดกลไกทางกฎหมายและการบริหารที่มีประสิทธิภาพในการกำกับ ถ่วงดุล หรือให้คุณให้โทษกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการกำจัดของเสียอย่างถูกต้องและไม่ถูกต้อง รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายกับเอกชนที่ดำเนินงานกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ การขับเคลื่อนเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหา และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน จะต้องมีความต่อเนื่องตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ เป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนความยั่งยืน

๑๐.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุขควรผลักดันและสนับสนุนแนวทางปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้เป็นรูปธรรม มีความต่อเนื่อง โดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลักดำเนินงานในภาพรวมของจังหวัด

๑๐.๓ กรมควบคุมมลพิษควรประสานหารือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรมอนามัย ในการพิจารณา ฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะและของเสียอันตราย เพื่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานเพื่อไม่ให้ เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๐.๔ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสม ควรสนับสนุนให้ภาคเอกชน เข้ามาเป็นผู้ดำเนินการให้บริการในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนที่ เนื่องจากมีประสบการณ์ มีความพร้อมในด้านเทคโนโลยี และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยความร่วมมือจากเทศบาล และค่าบริการ ในการจัดการจะถูกเรียกเก็บจากเทศบาลตามปริมาณของเสียที่จัดการได้ รูปแบบวิธีการจัดการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูงเกินไป ประกอบด้วย

๑) การเก็บรวบรวมและคัดแยกขั้นต้นจากท้องที่โดยอาศัยความร่วมมือของเทศบาล โดยปรับปรุงระบบ การเก็บขนที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๒) การสร้างสถานีรวบรวมของเสียอันตรายแบบเคลื่อนย้ายได้ (portable storage facilities) สถานีขนถ่าย รวบรวมของเสียอันตราย (HHW storage facilities) เป็นเครือข่ายในจำนวนและบริเวณที่เหมาะสม รวมทั้งมีสถานี รวบรวมคัดแยกและปรับแต่งคุณภาพของเสียอันตรายถาวร (permanent HHW collection facilities) ที่มีขนาด การทำงานที่เพียงพอสำหรับวิเคราะห์คัดแยก และปรับแต่งคุณภาพของเสียให้มีลักษณะสมบัติที่เหมาะสมกับ วิธีการจัดการ

๓) การขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปกำจัดขั้นสุดท้าย ต้องส่งไปในสถานที่บำบัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย ของเอกชนรายอื่นหรือของราชการที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน เนื่องจากปัจจุบันกฎระเบียบควบคุมกำกับกับการขนส่งของเสีย อันตราย ตามระบบ Manifest ยังไม่ครอบคลุมของเสียอันตรายจากชุมชน

๑๐.๕ กรมควบคุมมลพิษควรเป็นแกนหลักในการลงพื้นที่ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เพื่อดำเนินการในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเต็มรูปแบบ เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษให้ความสำคัญลงพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปัญหาด้านการจัดการขยะอย่างใกล้ชิด เพื่อติดตามผลและประเมินผล ตลอดถึงการ ช่วยแก้ไขปัญหา ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การประเมินผลให้รางวัล สามารถเป็นตัวส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระตือรือร้นได้ อย่างไรก็ตาม สภาพความเป็นอยู่และภูมิประเทศที่ต่างกัน จะส่งผลต่อ ประเภทขยะและการดำเนินการจัดการที่แตกต่างกัน ควรมีการสนับสนุนตามปัจจัยแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันไป

๑๐.๖ การให้ความรู้ ความเข้าใจการจัดการขยะมูลฝอยตามสภาพแวดล้อม และปัจจัยที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสม การเข้าใจถึงความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุด การกำจัดขยะแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ฉะนั้นการกำจัดก็ย่อมแตกต่างกันด้วย ขึ้นอยู่กับจำนวนของประชาชนในแต่ละพื้นที่ อาชีพของประชาชนในแต่ละพื้นที่ด้วย จึงทำให้การจัดการขยะมีต้นทุนที่ไม่เท่ากัน สมควรที่จะมีกฎหมายรับรอง ถ้าเป็นไปได้ควรให้ท้องถิ่นแต่ละแห่ง สามารถนำเงินจากการจัดเก็บภาษีของแต่ละท้องถิ่นมาดำเนินการในการกำจัดขยะอย่างเต็มความสามารถ โดยมี งบประมาณส่วนกลางคอยช่วยเหลือ

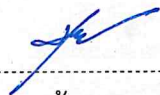
ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นางสาวกุลชา ธนะขว้าง)
ผู้เสนอผลงาน
(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

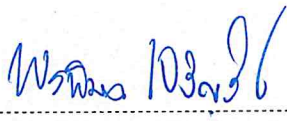
ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ

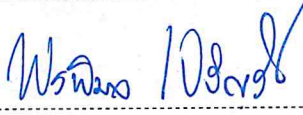
(ลงชื่อ)
(นายสุพจิต สุขกันตะ)
ผู้ร่วมดำเนินการ
(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

(ลงชื่อ)
(นางสาวภัทรภร ศรีชำนาญ)
ผู้ร่วมดำเนินการ
(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

(ลงชื่อ)
(นางชามแก้ว มารคทรัพย์)
ผู้ร่วมดำเนินการ
(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นางสาวพรพิมล เจริญสง)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ
(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

(ลงชื่อ)
(นางสาวพรพิมล เจริญสง)
ผู้อำนวยการ
กอง/ศูนย์ จัดการกากของเสียและสารอันตราย
(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

หมายเหตุ หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แถบบันทึกเสียง ฯลฯ ให้จัดทำบัญชีรายชื่อเรื่องเรียงลำดับมาด้วยโดยไม่ต้องจัดส่งพร้อมผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และจัดเตรียมเพื่อนำมาแสดงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการประเมินผลงาน

แบบแสดงเค้าโครงผลงานที่เสนอเข้ารับการประเมิน

เรื่องที่ ๒

๑. ชื่อผลงาน กระบวนการดำเนินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

๒. ระยะเวลาดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ แนวคิดในการจัดการ

๑) การใช้หลักการเชิงป้องกันด้วยการส่งเสริมการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการผลิตโดยใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่มาจากกรีเนอหรือที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือหมุนเวียนใช้ใหม่และปลอดภัยอันตราย รวมทั้งหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนเองเมื่อกลายเป็นซากผลิตภัณฑ์ฯ โดยการจัดระบบการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ฯ การขนส่ง และการบำบัดกำจัด

๒) การใช้หลักการลด การใช้ซ้ำและการนำกลับไปหมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่ (Reduce, Reuse, Recycle: ๓R) รวมทั้งแนวคิดการส่งเสริมกระบวนการซ่อมแซม (Repair) ผลิตภัณฑ์ฯ ให้มากขึ้นเพื่อลดการเกิดเป็นซากผลิตภัณฑ์ฯ และหลักการส่งเสริมการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (Sustainable Consumption and Production: SCP)

๓) การแก้ไขกฎระเบียบไม่ให้ซ้ำซ้อน ตลอดจนการลดสารอันตรายในผลิตภัณฑ์ฯ ทั้งที่ผลิตภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ

๔) การสร้างกลไกทางเศรษฐศาสตร์และการเงินการคลัง และหลักการผู้ก่อมลพิษและผู้ได้รับประโยชน์เป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีระบบการรับคืนซากผลิตภัณฑ์ฯ จากผู้บริโภค ซึ่งทำให้เกิดการคัดแยกและรวบรวมซากผลิตภัณฑ์ฯ ให้แก่โรงงานรีไซเคิลหรือโรงงานที่มีการนำซากผลิตภัณฑ์ฯ ไปใช้ซ้ำ หมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่หรือบำบัดกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และการสนับสนุนการตั้งโรงงานรีไซเคิลที่เหมาะสมกับประเภทของซากผลิตภัณฑ์ฯ และครบวงจรในประเทศ การจัดตั้งสถานที่รับคืนซากผลิตภัณฑ์ฯ และสถานที่เก็บรวบรวม ตลอดจนการพัฒนากระบวนการขนส่งที่ปลอดภัยและประหยัดคัมค่า

๕) การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบโครงการนำร่องในเขตพื้นที่หรือเลือกกลุ่มผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ซึ่งมีศักยภาพและมีความพร้อมในการดำเนินการโดยให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

๖) การสนับสนุนอื่น ๆ เช่น การเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จากชุมชนโดยคำนึงถึงสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น การสนับสนุนการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๓.๒ กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ นโยบายและแผนระดับชาติ ในการบริหารจัดการของเสียอันตราย เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ และ ๑๒ นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ สอดคล้องกับนโยบายหลักด้านที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และอื่น ๆ เป็นต้น

๓.๓ ศึกษากรอบแนวคิดจากงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้ ๑) แนวคิดในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ๒) แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนและการจัดการเชิงกลยุทธ์ ๓) แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการมีส่วนร่วมของประชาชน ๔) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ๕) หลักการและข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ๖) กฎหมายของต่างประเทศในการจัดการของเสียอันตราย ๗) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการของต่างประเทศ ๘) แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายและการควบคุมภายในประเทศ ๙) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเสียของรัฐ และ ๑๐) แนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๔ ศึกษาการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ตามยุทธศาสตร์ฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ และร่างยุทธศาสตร์ฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔ อาทิ ๑) กรอบแนวคิด หลักการเชิงป้องกันตั้งแต่ต้นทาง ส่งเสริมการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ฯ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนจากการรีไซเคิลและการลดการใช้สารอันตรายหรือการใช้สารทดแทนที่มีความปลอดภัยกว่า ๒) หลักการในการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) โดยให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนเมื่อกลายเป็นซากผลิตภัณฑ์ฯ ด้วยการจัดระบบการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ฯ การขนส่ง และการบำบัดกำจัด ๓) หลักการลด การใช้ซ้ำ และการนำกลับไปหมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่ (Reduce, Reuse, Recycle: ๓R) ๔) หลักการทางเศรษฐศาสตร์และการเงินการคลัง และ ๕) หลักการผู้ก่อมลพิษและผู้ได้รับประโยชน์เป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและบทบาทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาระบบการจัดการของเสียอันตราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดในการออกกฎหมายเพื่อกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการให้มากขึ้น รวมทั้งการควบคุมคุณภาพสินค้านำเข้าที่จะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ

๔. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินงาน

ปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ อีกทั้งทำให้พฤติกรรมและการบริโภคของประชาชนเปลี่ยนแปลงมีความต้องการใช้เทคโนโลยี เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น และมีการเปลี่ยนอุปกรณ์บ่อยขึ้นเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงการแข่งขันทางการตลาดที่เข้มข้น ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ โทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศ เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ มีราคาถูกลง ประชาชนสามารถซื้อหาเป็นเจ้าของได้ง่ายขึ้น และได้รับความสะดวกสบายจากอุปกรณ์เหล่านี้ ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่เมื่อผลิตภัณฑ์เหล่านี้หมดอายุการใช้งานหรือไม่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้ก็มักจะกลายเป็น “ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์” หรือ “ขยะอิเล็กทรอนิกส์” การบริโภคสินค้าทางเทคโนโลยีเหล่านี้ได้ก่อให้เกิด “ของเสียอันตราย” รูปแบบใหม่ขึ้นจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ก่อให้เกิดปัญหาในการกำจัดของเสียอันตรายเหล่านี้ เนื่องจากเทคโนโลยี ยากต่อการย่อยสลาย ทั้งยังมีสารเคมีหรือสารอื่นที่เป็นอันตรายตกค้างหรือปนเปื้อนอยู่ หรือเป็นของเสียอันตรายที่โดยสภาพอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ ซึ่งการควบคุม การกำจัดหรือแม้แต่การรีไซเคิล จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการจัดการที่แตกต่างจากการจัดการกับขยะธรรมดาทั่วไป เนื่องจากซากผลิตภัณฑ์ฯ มีอัตราการเกิดอย่างรวดเร็วประกอบกับผลิตภัณฑ์ฯ ในปัจจุบันมีบางส่วนมีคุณภาพต่ำ อายุการใช้งานไม่ยาวนาน ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ของบริษัทผู้ผลิต และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ต้องการซื้ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีฟังก์ชันการทำงานที่ดีกว่าเครื่องเก่า รวมไปถึงนโยบายและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้ซากผลิตภัณฑ์ฯ เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้ประเทศต่าง ๆ เริ่มออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมดูแลให้มีการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ อย่างเหมาะสมเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และ

จากสถานการณ์ปริมาณซากผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่ พ.ศ. ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีปริมาณ ๓๙๓,๐๗๐ ตัน ๔๐๑,๓๘๗ ตัน และ ๔๑๔,๖๕๕ ตัน ตามลำดับ รวมทั้งสถานการณ์ปัญหาการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ และเศษพลาสติก ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างผิดปกติ ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ และจากการร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์และเศษพลาสติก รัฐบาลมีนโยบายในการจัดการแก้ไขปัญหา และกำหนดมาตรการในการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์และเศษพลาสติกให้มีประสิทธิภาพและละเอียดรอบคอบ

ยุทธศาสตร์ฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔ พัฒนาขึ้นด้วยการต่อยอดประสบการณ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ ระยะที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ โดยได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาปรับปรุงยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ซึ่งมีรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นประธาน ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น ๑๘ หน่วยงาน และผู้แทนกรมควบคุมมลพิษทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการในคณะทำงานฯ คณะทำงานฯ มีอำนาจหน้าที่ ๑) ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในและต่างประเทศ ๒) วิเคราะห์สถานการณ์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย ในปัจจุบัน ๓) วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ในระหว่างปี ๔) เสนอแนะการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ มาตรการ และแผนปฏิบัติการ เพื่อการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔ และ ๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะอนุกรรมการกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการมอบหมาย ซึ่งประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ การจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ มี ๒๐ มาตรการ ประกอบด้วย ๑๓ โครงการ (โครงการสำคัญ Flagship Project จำนวน ๕ โครงการ โครงการสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ จำนวน ๕ โครงการ และโครงการเสริมสร้างความตระหนักและตรวจติดตามฯ จำนวน ๓ โครงการ) เพื่อให้ขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการเกิดความยั่งยืน

๑) วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

(๑) เพื่อให้ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป้าหมายได้รับการจัดการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นระบบครบวงจร

(๒) เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลปริมาณซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

(๓) เพื่อให้เกิดระบบเก็บรวบรวมจากการบริโภคของประชาชนและแหล่งกำเนิดในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน โดยทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

(๔) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการลดการเกิดของเสียอันตรายในผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งกำเนิดอย่างต่อเนื่อง

(๕) เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งโรงงานคัดแยกและรีไซเคิลซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป้าหมาย ที่มีกระบวนการเหมาะสมกับประเภทหรือชนิดของผลิตภัณฑ์ฯ อย่างครบวงจรในประเทศ

(๖) เพื่อส่งเสริมความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมจากการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อย่างถูกต้องและด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

(๗) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการควบคุมการนำเข้าผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์คุณภาพต่ำ จากต่างประเทศ และป้องกันการลักลอบนำเข้าซากผลิตภัณฑ์ฯ

๒) เป้าหมาย

(๑) มีระบบการคัดแยกและเก็บรวบรวมซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป้าหมาย จำนวน ๑๐ ประเภท/ชนิด ที่มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ เทศบาลนครทุกแห่ง กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยมีอัตราการรวบรวมซากผลิตภัณฑ์เป้าหมายเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของปริมาณซากผลิตภัณฑ์ฯ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่เป้าหมาย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

(๒) มีการนำซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป้าหมาย จำนวน ๔ ประเภท/ชนิด คือ ๑) หลอดฟลูออโรสเซนต์ ๒) แบตเตอรี่แห้ง ๓) ตู้เย็น และ ๔) โทรทัศน์ หรืออื่น ๆ ที่รวบรวมได้จากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ หรือจากผู้จำหน่าย หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปบำบัดกำจัดอย่างถูกต้อง โดยผู้ผลิตและผู้นำเข้า อย่างน้อย ร้อยละ ๕ ของปริมาณการจำหน่ายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในระยะเวลา ๒ ปีย้อนหลัง ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

(๓) มีโรงงานคัดแยกและรีไซเคิลซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป้าหมายตามข้อ (๒) จำนวน ๑ ประเภท ที่มีกระบวนการเหมาะสมกับประเภทผลิตภัณฑ์ฯ อย่างครบวงจร อย่างน้อย ๑ แห่ง ภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินตามยุทธศาสตร์ฯ

(๑) การผลักดันให้มีการออกกฎระเบียบและแนวทางการปฏิบัติเพื่อการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ในภาพรวม อาทิ กฎระเบียบเกี่ยวกับกลไกการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ฯ การคัดแยกและเก็บรวบรวมซากผลิตภัณฑ์ฯ

(๒) การเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลและตรวจสอบการให้อนุญาตผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยก และเก็บรวบรวมซากผลิตภัณฑ์ฯ โดยอาศัยกลไกของข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้ประกอบการทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ซากผลิตภัณฑ์ฯ ทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้ซ้ำ การคัดแยก การเก็บรวบรวม การรีไซเคิล จนถึงการบำบัดขั้นสุดท้าย โดยพิจารณามาตรการจูงใจซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภค

(๔) การกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ โดยอาศัยกลไกการทำงานของคณะอนุกรรมการกำกับการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ภายใต้คณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๔) ขั้นตอนการดำเนินงาน

(๑) ศึกษา รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านนโยบายรัฐบาลด้าน บริหารจัดการ ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเงินและงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ซากผลิตภัณฑ์ฯ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๕ พบว่า สถานการณ์ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีปริมาณซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๓๙๓,๐๗๐ ตัน ๔๐๑,๓๘๗ ตัน ๔๑๔,๖๕๕ ตัน ๔๒๑,๓๓๕ ตัน ๔๒๘,๑๑๓ ตัน ๔๓๕,๑๘๗ ตัน ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เป็นซากผลิตภัณฑ์ฯ ประเภทโทรทัศน์ ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ตัน เครื่องปรับอากาศ ประมาณ ๗๙,๐๐๐ ตัน และตู้เย็น ประมาณ ๖๖,๐๐๐ ตัน ทั้งนี้ ซากผลิตภัณฑ์ฯ มีปริมาณมากและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากปัจจุบันประชาชนมีความต้องการและนิยมใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มากขึ้น และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) พบว่า พฤติกรรม ในการบริโภคของประชาชนมีความต้องการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบอาหารเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีส่งผลให้มีการเปลี่ยนอุปกรณ์บ่อยขึ้นเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย การนำเข้าผลิตภัณฑ์บางส่วนที่มีคุณภาพต่ำทำให้อายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ฯ ไม่ยาวนานและก่อให้เกิดเป็นของเสีย อันตรายจากชุมชน รวมทั้งประชาชนส่วนใหญ่ทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ปะปนกับขยะทั่วไปหรือขายให้ชาเล้ง/รถเร่ ส่งผลให้

ซากผลิตภัณฑ์เหล่านี้ไม่ได้รับการจัดการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามการรวบรวมซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า มีการดำเนินการเพียง ๕๔ จังหวัด มีปริมาณการรวบรวมทั้งสิ้น ๓๖๐ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๘ ของปริมาณซากผลิตภัณฑ์ฯ ที่เกิดขึ้น

(๒) ดำเนินการติดตามรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จากผู้ประกอบการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑-๑๖ สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัด ๗๖ จังหวัด

(๓) จัดตั้งคณะอนุกรรมการกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการขึ้น ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นประธาน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น ๑๖ หน่วยงาน เป็นกรรมการฯ กรรมการฯ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษเป็นฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อเป็นกลไกในการประสานงานระหว่างหน่วยงานเพื่อการกลั่นกรอง/ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการ ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ของเสียตลอดทั้งวงจรชีวิตนั้นประกอบด้วยหลายหน่วยงานจากหลายกระทรวง กรม กอง รวมทั้งระดมผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความชำนาญประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการฯ

(๔) จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ผู้บริโภค และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันให้เกิดการบริหารจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างกลไกความร่วมมือในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ อย่างเป็นระบบ

(๕) ร่วมจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. โดยร่างพระราชบัญญัติฯ อาศัยหลักการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ควบคู่กับหลักการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ที่ให้ผู้ผลิตรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ มีความครบถ้วน สมบูรณ์ ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้รัฐ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง กรมควบคุมมลพิษจึงได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ๔ ภูมิภาค เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ รวมถึงรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในช่วง เดือนมีนาคม - เดือนเมษายน ๒๕๖๔ และเมื่อได้ปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ ตามความคิดเห็นข้างต้นแล้ว จะได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (ทส.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมและนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

(๖) จัดทำวาระการประชุมและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการในการขับเคลื่อนการดำเนินการ แก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เป็นประธานอนุกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานอนุกรรมการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๑ หน่วยงาน เป็นอนุกรรมการ และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เสนอแนะแนวทาง รูปแบบ หรือกลไก ในการบริหารจัดการตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง ติดตามประเมินผล ปรับปรุงมาตรการ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ รวมทั้ง เร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

(๗) จัดประชุมและจัดทำวาระเสนอต่อคณะอนุกรรมการกำกับกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ เพื่อติดตาม ประเมินผล และทบทวนการดำเนินงานยุทธศาสตร์ฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔ อย่างต่อเนื่อง

(๘) จัดทำวาระการติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อทราบรายปีงบประมาณ

(๙) ร่วมผลักดันเสนอพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ต่อคณะกรรมการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

๑. นางสาวมกรา ทัพพุน	สัดส่วนของผลงาน ๑๐
๒. นางสาวกรณิกา อนันต์สุทธิรักษ์	สัดส่วนของผลงาน ๕

๖. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

งานที่ดำเนินการปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้ากลุ่มงาน ซึ่งต้องวิเคราะห์ ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล โดยใช้ความรู้ความสามารถ และความชำนาญงานในด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน ด้านเทคนิควิชาการ ด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก ดำเนินงานตามมาตรการด้านการควบคุมมลพิษ ด้านของเสียอันตราย และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายด้านการจัดการของเสียอันตราย

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

การศึกษาระบบวนทัศน์ยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณไปพร้อม ๆ กัน โดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในฐานะภาครัฐ (States) ผู้ผลิต (Producers) ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายและการปฏิบัติ และผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลทั่วไป (General Informants) ในฐานะผู้บริโภค (Users) เพื่อให้ได้รับข้อมูลครบทั้งสามส่วนคือ ภาครัฐ ผู้ผลิต ผู้บริโภค ทำให้ได้ข้อมูลเหมาะสมมาดำเนินการดังนี้

๗.๑ สามารถนำมาปรับปรุงนโยบายการบริหารจัดการของเสียอันตรายซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบได้

๗.๒ นำผลการศึกษามาพัฒนา กำหนดนโยบายนำของเสียมาใช้ประโยชน์ใหม่ ทดแทนทรัพยากรธรรมชาติที่กำลังขาดแคลน

๗.๓ มีการจัดทำฐานข้อมูล และรวบรวมองค์ความรู้การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจน เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมากขึ้น

๗.๔ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ และบัญชีท้ายร่างประกาศฯ ห้ามนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๔๒๘ รายการ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

๗.๕ ร่วมจัดทำมาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งคณะรัฐมนตรี ในคราวการประชุมฯ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รับทราบมาตรการดังกล่าว ประกอบด้วย มาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นในประเทศ และมาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

๗.๖ มีการติดตามการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกสะอาด อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และให้ความห่วงใยถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพของผู้ประกอบการและประชาชน

๗.๗ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด ดำเนินโครงการ “คนไทยไร้ E-Waste” เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ประเภทซากโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์ต่อพ่วง โดยกรมควบคุมมลพิษได้รับความร่วมมือจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๑๖ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เพื่อเป็นจุดรับคืนซากดังกล่าว

๗.๘ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ร่วมกับสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ดำเนินโครงการศึกษาวิจัยจำลองกระบวนการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อศึกษาวิจัยแนวทางปฏิบัติการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควบคุมการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง โดยระบบ Digital WEEE Manifest รวมทั้งออกแบบแนวทางการส่งเสริมการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ในโครงการฉลากประหยัดไฟเบอร์ ๕ ซึ่งดำเนินการนำร่องในพื้นที่ตำบลแดงใหญ่ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ และเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

๗.๙ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ การรีไซเคิล printed circuit board (PCB) จากขยะอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ได้โลหะมีค่าประเภททองคำ ทองแดง และเงิน การรีไซเคิลซากเซลล์แสงอาทิตย์ เพื่อให้ได้โลหะมีค่าประเภทเงิน การจัดการโฟมโพลียูรีเทนจากตู้เย็น โดยใช้ความร้อนสูงเพื่อให้มีขนาดเล็กลง ง่ายต่อการขนส่ง ซึ่งเป็นต้นแบบเทคโนโลยีการรีไซเคิลให้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

๘. ประโยชน์ที่เกิดจากผลงาน

๘.๑ กระบวนการทัศนียุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อย่างชัดเจน และบทบาทหน้าที่ของภาคผู้ประกอบการ ภาคประชาชน รวมทั้งระบบการจับเก็บการรวบรวมและเทคโนโลยีการรีไซเคิลและกำจัดได้อย่างเหมาะสม

๘.๒ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำมาศึกษาและวางแผน กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนางานของรัฐต่อไป

๘.๓ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำมาผลักดันการยกพระราชบัญญัติการจัดการผลิตภัณฑ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า พ.ศ.

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค

๙.๑ การพัฒนาจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อย่างยั่งยืน มีเป้าหมายสำคัญคือการดำรงอยู่ของมนุษย์อย่างต่อเนื่องตลอดไป แต่การเจริญเติบโตของสังคมมนุษย์ ผลที่ตามมาคือความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และปัญหาสังคม การดำเนินตามยุทธศาสตร์ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน การดำเนินโครงการของแต่ละหน่วยงานยังไม่ให้ความสำคัญ ทำให้การดำเนินงานมาบรรลุปเป้าหมาย

๙.๒ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับด้านการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ยังไม่มีการประกาศบังคับใช้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงยังไม่กล้าดำเนินกิจกรรมรวบรวมและกำจัดซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งไม่มีกฎหมายกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและการให้บริการเก็บขน และกำจัดซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

๙.๓ นโยบายและอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ประเภทซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่มีความชัดเจนทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ หยุดชะงัก

๙.๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญในปัญหาการจัดการของเสียอันตราย ทำให้การวางแผน งบประมาณ คัดแยกที่ต้นทางมีข้อจำกัด รวมทั้งแผนการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน

๙.๕ ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าขนส่งและค่ากำจัดค่อนข้างสูง และหาโรงงานที่จะกำจัดของเสียอันตรายได้ยากมาก ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสับสนกับนโยบายในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ เนื่องจากแผนการจัดการกากอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ไม่ได้รองรับงานด้านของเสียอันตรายและซาก WEEE ตามแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ ตามแนวทางพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

๙.๖ การเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลปริมาณซากผลิตภัณฑ์ฯ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่เป็นระบบและเชื่อมโยงกัน ทำให้การบริหารจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการ การดำเนินงานร่วมกัน เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน

๙.๗ ประชาชนส่วนหนึ่งยังไม่มี ความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยอันตรายจากซากผลิตภัณฑ์ฯ และผลกระทบที่มี ต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม หรือขาดแรงจูงใจในการคัดแยกซากผลิตภัณฑ์ฯ และการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างแรงจูงใจให้ภาคประชาชน และประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและลดปริมาณการเกิดซากผลิตภัณฑ์ฯ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ การนำยุทธศาสตร์ฯ ไปใช้ สมควรเริ่มต้นโดยการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการสารอันตรายและกากของเสียจากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งเรื่องในการจัดเก็บ รวบรวม ขนส่ง และนำไปกำจัด โดยการจัดประชุมสัมมนา ตั้งรายการโทรทัศน์ สร้างเว็บไซต์ รวมถึงการรณรงค์ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจให้บุคลากรและประชาชนให้เล็งเห็นความสำคัญ เข้ามาร่วมมือในการ จัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

๑๐.๒ หน่วยงานรัฐควรมีการประเมินผลนโยบายและกิจกรรมจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีระบบ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ดีในการนำมาศึกษาย้อนหลังเพื่อนำมาปรับปรุงและ พัฒนางานของรัฐต่อไป

๑๐.๓ การเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูลปริมาณซากผลิตภัณฑ์ฯ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เป็นระบบ และเชื่อมโยงกัน ทำให้การบริหารจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการ การดำเนินงานร่วมกัน เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน

๑๐.๔ ประชาชนส่วนหนึ่งยังไม่มี ความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยอันตรายจากซากผลิตภัณฑ์ฯ และผลกระทบที่มีต่อ สุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม หรือขาดแรงจูงใจในการคัดแยกซากผลิตภัณฑ์ฯ และการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างแรงจูงใจให้ภาคประชาชน และประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและลดปริมาณการเกิดซากผลิตภัณฑ์ฯ

๑๐.๕ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ เพื่อดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวกุลชา ณะชว่าง)

ผู้เสนอผลงาน

(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริง
 ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวมกรา ทัพพูน)

ผู้ร่วมดำเนินการ

(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

(ลงชื่อ).....

(นางสาวกรณิกา อนันต์สุทธิรักษ์)

ผู้ร่วมดำเนินการ

(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ

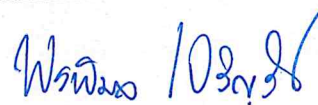
(ลงชื่อ).....

 (นางสาวพรพิมล เจริญสง)

ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
 ตำแหน่ง

ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ

(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

(ลงชื่อ).....

(นางสาวพรพิมล เจริญสง)

ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
 ผู้อำนวยการ

กอง/ศูนย์ จัดการกากของเสียและสารอันตราย

(วันที่) ๓๐ / สิงหาคม / ๒๕๖๖

หมายเหตุ หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แถบบันทึกเสียง ฯลฯ ให้จัดทำบัญชีรายชื่อเรื่อง
 เรียงลำดับมาด้วยโดยไม่ต้องจัดส่งพร้อมผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และจัดเตรียมเพื่อ
 นำมาแสดงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการประเมินผลงาน

แบบเค้าโครงข้อเสนอแนวความคิดในการปรับปรุงหรือพัฒนางาน

ของ...นางสาวกุลชา ณะขวิ้ง...

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการมลพิษ (นักวิชาการสิ่งแวดล้อมเชี่ยวชาญ)

ตำแหน่งเลขที่.....๕.....

กอง/ศูนย์.....กองกลาง.....

เรื่อง.....การควบคุมป้องกันมลพิษแบบมีส่วนร่วมแบบบูรณาการ

(ให้ระบุชื่อเรื่องที่กระชับ เข้าใจง่าย ตรงตามเนื้อหาข้อเสนอแนวคิด วิสัยทัศน์ หรือแผนงาน ที่จะทำในอนาคตเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนางานของหน่วยงานหรือส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หรือนโยบายของส่วนราชการ)

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศไทยปัจจุบัน อยู่ในช่วงที่ต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงของสังคมหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะในเชิงโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมภายในประเทศ และปัจจัยภายนอกของการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความเสี่ยงในหลากหลายมิติ ทั้งนี้ เส้นใยในปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศจะมีนัยสำคัญในทุกมิติ และจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศไทยในอนาคตอย่างมาก โดยเฉพาะความพยายามในการกระจายความเจริญและการพัฒนาให้มีความทั่วถึงมากขึ้น จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความเป็นเมืองเติบโตอย่างต่อเนื่องปัญหาสภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศที่ผันผวนก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และเป็นปัญหาสำคัญของชุมชนซึ่งต้องจัดการและแก้ไข ส่งผลทำให้เกิดแรงกดดันจากสังคมและประชาชนที่คาดหวังต่อกรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดูแล รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ

กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง โดยมีสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑-๑๖ เป็นหน่วยงานส่วนกลางในภูมิภาค มีกรอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐) ขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์ “น้ำต้องสะอาด อากาศต้องบริสุทธิ์ หยุดปัญหามลพิษเพื่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน” โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ตามนโยบายรัฐบาลและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษและการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งใช้เป็นกลไกในการแปลงยุทธศาสตร์และนโยบายระดับชาติไปสู่การปฏิบัติ สอดประสานการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้การบริหารจัดการแก้ไขปัญหามลพิษทั้งในระดับประเทศและในระดับพื้นที่สอดคล้องกันและมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยมีตัวชี้วัดการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในเรื่อง ความสำเร็จของการควบคุมมลพิษ ได้แก่ ๑) ชยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (ร้อยละ ๗๐) ๒) แหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพน้ำเป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด (ร้อยละ ๔๐) ๓) ค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในบรรยากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๖๖ เป็นต้นไป การดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษ

ต้องทำงานบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แต่ละจังหวัด และหน่วยงานราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย (ให้อธิบายถึงเหตุผลความจำเป็น สาเหตุที่น่าเสนอแนวความคิดหรือวิธีการเพื่อพัฒนางาน มีเหตุจูงใจอย่างไร หรือสภาพปัญหาปัจจุบันของงานอะไร จึงเป็นเหตุให้เสนอแนวคิด และจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร)

แนวความคิด / บทวิเคราะห์ / ข้อเสนอ

การดำเนินงานของหน่วยงานวิชาการภายใต้ คพ.เช่น กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย /กองจัดการคุณภาพน้ำ/กองจัดการคุณภาพอากาศ / กองตรวจมลพิษ/ กองกฎหมาย และอื่นๆ เป็นกลไกหนึ่งในกรมควบคุมมลพิษ ที่ต้องขับเคลื่อนการดำเนินงานในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหามลพิษ เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การจะทำงานในฐานะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการมลพิษ ต้องกำหนดบทบาท/วางบทบาทของตนเอง ในการควบคุมและบริหารงานด้านมลพิษ และศึกษา วิเคราะห์ ให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อเสนอทางวิชาการในการจัดการมลพิษ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ตามนโยบายรัฐบาล และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายวิสัยทัศน์ของกรมควบคุมมลพิษ การดำเนินงานดังกล่าว

จากอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวจะสนับสนุนการวางกลยุทธ์และสร้างกลไกการทำงานออกเป็น ๒ รูปแบบหลัก คือ ลักษณะงานเชิงนโยบายและลักษณะงานเชิงปฏิบัติการ ซึ่งการทำงานทั้งสองรูปแบบต้องสอดรับกันอย่างถูกต้อง กล่าวคือ การที่จะเสนอแนะแนวทาง มาตรการ มาตรฐาน นโยบายที่ถูกต้องได้ นั้นคือจะต้องมีข้อมูลฐานที่ถูกต้อง เป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ และจากลักษณะโครงสร้างการทำงานด้านการจัดการมลพิษในปัจจุบันของกรมควบคุมมลพิษ

การกำหนดบทบาท/วางบทบาท และกลยุทธ์และสร้างกลไกการทำงานทั้งสองส่วน ข้าพเจ้าจะนำมาใช้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการมลพิษของกรมควบคุมมลพิษ

จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าว งานเร่งด่วนของกรมควบคุมมลพิษ ที่ท้าทายในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจะใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานและผลักดันร่วมกัน เช่น ด้านกากของเสียและสารอันตราย จะต้องเร่งดำเนินการผลักดันกฎหมายในการบริหารจัดการของเสียตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง โดยใช้หลักการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตเป็นหลักการ เพื่อขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตให้ครอบคลุมช่วงต่าง ๆ ของวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อมของกระบวนการผลิตอย่างครบวงจร (Extended Producer Responsibility: EPR) การจัดการคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำทะเลเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งที่กำหนด และด้านคุณภาพอากาศจะต้องเร่งดำเนินการผลักดันกฎหมายในการบริหารจัดการว่าด้วยอากาศสะอาด ซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญ เช่น คณะกรรมการและบทบาทหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาตรการควบคุมคุณภาพอากาศ การประกาศเขตพื้นที่ การติดตามตรวจสอบ มาตรการส่งเสริมที่กำหนดโทษ อื่น ๆ เป็นต้น

ในส่วนการดำเนินงานในระดับภูมิภาคและจังหวัดในเชิงพื้นที่ จะสนับสนุน ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าว โดยจะสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑-๑๖ เช่นจะต้องเร่งดำเนินงานตามข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดมูลฝอยไม่ถูกต้อง คัดแยกขยะ/ขยะอาหาร/พลาสติกและด้านคุณภาพอากาศจะต้องดำเนินการควบคุมโรงงานไม่ให้มีการปล่อยมลพิษ รถยนต์ควันดำ การเผาในที่โล่ง รวมทั้งการจัดการคุณภาพน้ำต้องสร้างกลไกในการควบคุมแหล่งกำเนิดให้บำบัดน้ำเสียให้

เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง บังคับใช้กฎหมาย ยกระดับศักยภาพแหล่งกำเนิดให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง เพื่อรักษาคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำทะเล ให้เป็นไปตามมาตรฐาน เป็นต้น (ให้นำเสนอแนวความคิด วิสัยทัศน์ หรือแผนงาน ที่จะทำในอนาคตเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนางานของหน่วยงานหรือส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หรือนโยบายของส่วนราชการโดยผ่านการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพทั่วไป ถึงภาระหน้าที่ในปัจจุบันตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่จะประเมิน ทั้งนี้ ควรนำข้อมูลจากผลการปฏิบัติงาน ผลงานวิจัย หรือผลงานวิชาการอื่น ๆ มาสนับสนุนแนวทางดังกล่าว และแสดงให้เห็นว่าแนวความคิดหรือวิธีการพัฒนางานดังกล่าว จะสามารถนำไปใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการทำงานได้จริง)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศแบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจประเทศให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในตลาดโลก

๒. เป็นองค์กรที่ประชาชนให้ความเชื่อมั่น ในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษและจัดการสิ่งแวดล้อมให้สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (ให้ระบุผลที่คาดหวัง หรือมุ่งหวังที่จะให้เกิดขึ้นจากการเสนอแนวคิด วิธีการหรือข้อเสนอเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หากเป็นผลสำเร็จแล้ว ทำให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงงานอะไรบ้าง หรือนำไปประยุกต์ใช้งานต่อไปได้อย่างไรบ้าง เขียนในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน เช่น ประเด็นด้านองค์กรมีประโยชน์อย่างไร ประเด็นด้านเจ้าหน้าที่เป็นประโยชน์อย่างไร เป็นต้น)

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. หน่วยงานมีกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู บริหารจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒. มีแนวทาง/กลไก/กิจกรรมความร่วมมือในการรักษาฟื้นฟู ป้องกัน แก้ไข บริหารจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (ให้ระบุตัวชี้วัดที่เหมาะสม สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้และมีความเชื่อถือได้ ให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนวความคิดฯ เพื่อสามารถติดตามผลของการจัดทำข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนางานดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ)

ลงชื่อ.....

(.....(นางสาวกุลชา ธนะขำว้าง).....)

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมระดับปฏิบัติการพิเศษ

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนขยายผลชุมชน
วันที่ ๓๐ / ๖ / ๒๕๖๖